

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Το τελευταίο τεύχος της *Κοινωνικής Εργασίας* αυτής της χρονιάς παρουσιάζει τέσσερα άρθρα που αναφέρονται στα δύο άκρα του ηλικιακού φάσματος του ανθρώπου: στην παιδική ηλικία και στους ηλικιωμένους.

Η καθηγήτρια εφαρμογών Δρ. Χρυσή Καλπίνη-Παπαδοπούλου και οι κοινωνικοί λειτουργοί Έλενα Λιάκου και Μαρία Μαλέσκου παρουσιάζουν το καινοτόμο Σύστημα Ακρόασης Παιδιών στη Σκωτία, το οποίο στοχεύει στην προστασία των παιδιών και των εφήβων που βρίσκονται σε κίνδυνο για ποικίλους λόγους ή έχουν διαπράξει παράπτωμα, και στην υποστήριξη των οικογενειών τους. Βασική φιλοσοφία του συστήματος είναι η αποποινικοποίηση των περιστατικών παιδικής προστασίας και η αντιμετώπισή τους εκτός δικαστηρίων, με την εθελοντική συμμετοχή μελών της κοινότητας. Σε αυτό το φιλοσοφικό πλαίσιο περιγράφονται η δομή και η λειτουργία του συστήματος καθώς και ενδεχόμενα μειονεκτήματά του, κατά την εφαρμογή.

Το θέμα της κοινωνικής στήριξης παιδιών και εφήβων ηλικίας 8-18 ετών από τις οικογένειές τους και κατά πόσον αυτή συσχετίζεται με μια σειρά δημογραφικών στοιχείων, όπως το φύλο, η ηλικία, η σειρά γέννησης του παιδιού, ο αριθμός των παιδιών, η αστικότητα και το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο της οικογένειας, εξετάζουν σε ερευνητική μελέτη η κοινωνική λειτουργός-ψυχολόγος Αικατερίνη Γαλάνη και η λέκτορας πανεπιστημίου Σόφης Λεοντοπούλου. Το δείγμα αποτέλεσαν 219 μαθητές του Νομού Αιτωλοακαρνανίας. Το σχεδιασμό και τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζουν οι συγγραφείς στο άρθρο τους. Μεταξύ άλλων ευρημάτων, η αστικότητα και το υψηλότερο κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο της οικογένειας φαίνεται να συσχετίζονται με μεγαλύτερο βαθμό κοινωνικής στήριξης.

Η κοινωνική επανένταξη ηλικιωμένων ατόμων οφείλει να ευρίσκεται στο κέντρο της κοινωνικής πολιτικής για την ευαίσθητη αυτή ηλικιακή ομάδα που δημογραφικά αυξάνεται. Ο κοινωνικός λειτουργός και ακαδημαϊκός στην Κύπρο Γρηγόρης Νεοκλέους αναπτύσσει στο άρθρο του το θέμα της γήρανσης και των συνεπειών της, το πώς σχεδιάζονται και λειτουργούν οι ομάδες κοινωνικής επανένταξης καθώς και τα ευεργετικά τους αποτελέσματα για τους ηλικιωμένους. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο ρόλο και στις ενέργειες του κοινωνικού λειτουργού-συντονιστή της ομάδας. Συμπερασματικά, ο συγγραφέας τονίζει ότι η ανάπτυξη του «μοντέλου» της ομάδας για κοινωνική επανένταξη έχει βασικό στόχο, μέσα από ποικιλία δραστηριοτήτων, την αποφυγή του κινδύνου για κοινωνική απομόνωση και μοναξιά των ηλικιωμένων.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων και τη διαχρονική εξέλιξή του παρουσιάζει ο κοινωνικός λειτουργός Παναγιώτης Τσουκαρέλλης. Ο συγγραφέας θέτει ερωτήματα κατά πόσον τα θεμελιώδη αυτά δικαιώματα των ηλικιωμένων διασφαλίζονται ουσιαστικά, δεδομένου ότι τα σχετικά ευρωπαϊκά κείμενα απλώς προτείνουν, συστήνουν και ορίζουν κατευθυντήριες γραμμές αλλά δεν επιβάλλουν στην πράξη τις απαιτούμενες δράσεις κοινωνικής πολιτικής. Η φτώχεια, ο υποσιτισμός, οι ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής, η αδυναμία πρόσβασης σε ιατροφαρμακευτικές υπηρεσίες είναι συνθήκες ζωής των ηλικιωμένων που συχνά αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες του συγκεκριμένου χώρου. Καταλήγοντας, ο συγγραφέας προτείνει ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, με ειδική αναφορά σε υπηρεσίες και προγράμματα για ηλικιωμένους.

Η Συντακτική Επιτροπή